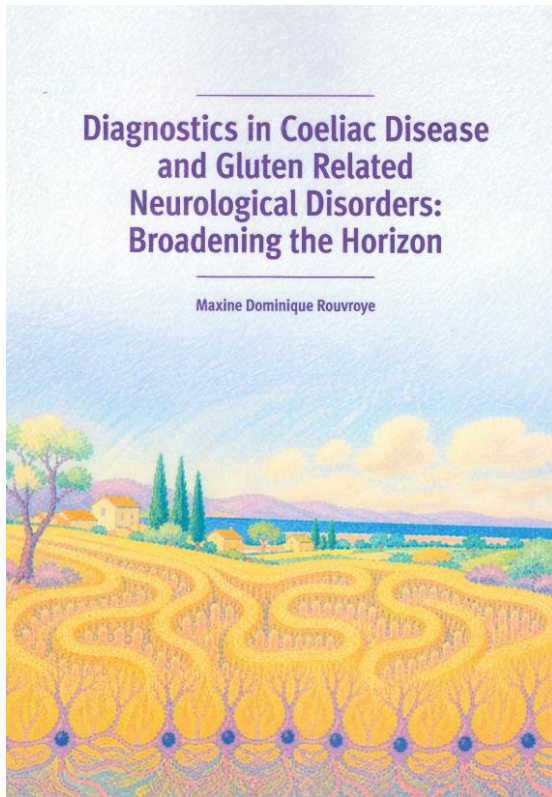

Samenvatting van het proefschrift

M.D. Rouvroye

"Diagnostics in Coeliac Disease and Gluten Related Neurological Disorders: Broadening the Horizon"

Promotiedatum: 11 september 2026

Universiteit: Universiteit van Amsterdam

Promotor:

Prof. dr. G. Bouma

Copromotor:

Dr. A.M.W. van Dam

Dr. H.J. Bontkes

Coeliakie is een auto-immuunziekte waarbij het afweersysteem reageert op gluten, eiwitten die voorkomen in tarwe, rogge en gerst. Hierdoor raakt de dunne darm beschadigd. Hoewel coeliakie vroeger vooral werd gezien als een kinderziekte met diarree en groeiachterstand, weten we nu dat de ziekte op elke leeftijd kan ontstaan en zich op veel verschillende manieren kan uiten.

Het eerste deel van het onderzoek richtte zich op de Nederlandse huisartsenpraktijk. Daaruit bleek dat veel mensen hun huisarts bezoeken met vragen over gluten of klachten die mogelijk bij coeliakie passen. Tegelijkertijd wordt coeliakie tegenwoordig vaker vastgesteld dan eerder werd gedacht. Mogelijk is het aantal mensen met onontdekte coeliakie daarom kleiner dan jarenlang werd aangenomen. Ook bleek dat huisartsen de klassieke vormen van coeliakie goed herkennen, maar minder bekend zijn met atypische klachten en risicogroepen. Deze resultaten onderstrepen de noodzaak voor goede nascholing voor huisartsen.

Daarnaast werd onderzocht welke genetische testen nodig zijn voor de diagnose. De resultaten laten zien dat een uitgebreidere genetische test

meestal geen extra waarde heeft, waardoor eenvoudiger en goedkopere testen vaak volstaan.

Het grootste deel van het proefschrift gaat over mogelijke neurologische aandoeningen die aan gluten worden toegeschreven. Hoewel eerdere studies suggereerden dat gluten regelmatig neurologische schade zouden kunnen veroorzaken, vonden wij hiervoor weinig bewijs. In een groot onderzoek onder patiënten met onverklaarde zenuw- en evenwichtsproblemen kwamen gluten-gerelateerde antistoffen niet vaker voor dan bij gezonde mensen. Bij hersenonderzoek van mensen met coeliakie die zijn overleden aan een onbegrepen neurologische stoornis, leek er een verband te zijn met refractaire coeliakie, een extreem zeldzame vorm van coeliakie.

De belangrijkste conclusie van dit proefschrift is dat gluten-gerelateerde neurologische aandoeningen veel zeldzamer lijken te zijn dan eerder werd aangenomen en dat de enkele gevallen die wij hebben gevonden gerelateerd lijken te zijn aan refractaire coeliakie en dus geen aparte neurologische ziekte entiteit vormen. Deze bevindingen helpen artsen om patiënten beter te diagnosticeren en onnodige zorgen over gluten als oorzaak van neurologische klachten te voorkomen.